

Suhokrajinski vodovod bo že letos deloval

Dolgi in lepo zgrajen odtočni kanal v Globočcu. V ozadju zajetje izvirka.

Zagradec, 6. aprila.

Eno največjih javnih gradbenih del, ki jih je začela banovina, je prav gotovo veliki vodovod za Suho Krajino, za katerega je zasadi prvo lopato g. ban dr. Marko Natlačen v marcu leta 1938. Sedaj se glavna gradbena dela za prvo etapo že približujejo svojemu zaključku in če bo šlo vse po sreči, bodo Suhokrajinci v poletni vročini imeli že zdravo pitno vodo na svoji visoki planoti, tako da jim bo za sedaj že odpadla strma in dolgotrajna vožnja po vodo v globoko dolino Krke.

Obsežna gradbena dela

V zadnjih dveh letih je v Globočcu, kjer je zajetje vode za vodovod, bilo prekopano veliko zemljišče, na katerem sedaj rastejo najrazličnejše naprave glavne črpalnice in glavnega zbiralnega rezervoarja za ves suhokrajinski vodovod. V letu 1938 je tehnični oddelek banske uprave opravil v lastni režiji najbolj kočljivo delo: zajetje kratkega izvirka Globočca. Pri tem delu ni bilo mogoče hiteti, saj je zaradi značilnosti kraškega sveta bila velika nevarnost, da pri nepredvidnem postopanju izvirek usahne in morda začne izvirati v kaki so-sednji razpoki. V letu 1938 opravljeno zajetje je stalo bansko upravo okrog 200.000 din. Lani so bila nato oddana večja gradbena dela za graditev vodovodnih naprav gradbenemu podjetju »Tehna« iz Ljubljane. Ta dela so zahtevala skoraj dva milijona dinarjev. Za to vsoto je lani podjetje zgradilo ogromen dvodelni rezervoar za očiščeno vodo, položilo je tlačni vod do Stražnega vrha in na vrhu zgradilo glavni dvodelni rezervoar. Zgraditi je moralo tudi stanovanjsko hišo za obratovodjo vodo-voda in transformatorsko postajo za daljnovod, ki bo napajal motorje v črpalni. Prav tako je zgradilo v lanskem letu dolgi odtočni kanal za odvisno vodo. Ta je potreben posebno ob povodnjah, ko izvirek Globočec zelo močno naraste, tako da bi celo mogel spravi v nevarnost vodovodne naprave v bližini. Iz te vsote mora zgraditi podjetje še črpalnico, ki je postavljena na strop glavnega rezervoarja za čisto vodo. To poslopje gradi podjetje sedaj.

Velika čistilna naprava

Je pa še vse polno drugega dela v Globočcu. V letošnji zimi je bila na licitaciji oddana elektro-strojna oprema za črpalno napravo in oprema rezervoarja na Stražnem vrhu za skupno vsoto 290 tisoč dinarjev inž. Gabrščeku iz Ljubljane. Te naprave bodo v kratkem pričeli montirati, istočasno z graditvijo strojnice. Letos v januarju pa je bila oddana najvažnejša naprava velikega vodovoda, namreč velika čistilna naprava, katere postavitev je prevzela družba »Tehna« iz Ljubljane za 1 milj. 516.000 din. Za to čistilno napravo so se že začela obsežna zemeljska dela. Naprava se namreč deli v dva dela: v takozvano filtrsko napravo, kjer se voda čisti, tako da se izloči iz nje zemlja in ilovi-ca in vsi drugi trdni delci. Ko bo tako očiščena, bo šla voda v posebno napravo za ozonizacijo. V tej napravi se bo voda razkuževala. Zamorjene bo-do torej vse bolezenske klice, istočasno pa bo voda dobila svež okus.

Letos do Ambrusa

Letos tudi nadaljujejo z izkopavanjem jarka za glavni cevni vod od glavnega rezervoarja na Stražnem vrhu proti Ambrusu. Jarek za ta 1400 m dolgi vod je že v glavnem izkopen in je veljal okrog 90.000 din. Cevi zanj so tudi že na mestu in bo njihova montaža v kratkem prišla na vrsto. Od glavnega voda pa bo treba še napeljati stranski odcep, ki bo dovajal vodo v Ambrus. Ta vod bo dolg 830 metrov in je banovina odločila, naj prispevajo tudi prebivalci k stroškom za ta odcep. Napravljen je bil tudi podroben načrt za prispevke posameznih hiš. V glavnem naj bi prebivalci prispevali s prostovoljnimi delom, tako da bi izkopali jarek. Cevi za odcep bi dala zopet bano-vina. Koliko dela bi prišlo na vsakega, so dolo-čili za prvo polovico jarka na ta način, da so vpo-števali števila oseb v posameznih hišah in število glav velike in male živine. Za drugo polovico jar-ka pa so delež posameznikov določili s pomočjo davčne osnove. Vaščani so tudi osnovali poseben režijski odbor, ki bo skušal popraviti eventualne krivice, ki bi jih napravil po naključju račun s pomočjo glav in davkov. Po tem računu bi vsaka hiša dobila predpisano število metrov jarka, ki bi jih morala izkopati. Jarek naj bi bil globok 1 in pol metra. Po tej teoretični razdelitvi je prišlo do tega, da je večina prebivalcev, odnosno hiš dobila v delo po 10 do 20 metrov jarka, le nekateri so

dobili po 40 metrov, nekdo pa celo 80 metrov. Pripominjamo pa, da so revnejši dobili le po 2—4 metre v izkop.

Sloga jači...

Ta razdelitev seveda ni bila dokončna. Ni bi-lo namreč mogoče ugotoviti, kakšen je svet, po katerem gre jarek, zaradi česar bi lahko nekateri, ki bi na določenem mestu dobili nekaj metrov izkopa, našli na samo skalo, drugi pa bi morda v bližini imeli v izkopu samo mehko zemljo. Za-radi tega bodo vse delo razdelili po »sihtih« in tisti, ki bo imel lahek svet, bo napravil po me-trih več, tisti, ki bo imel težji svet, pa po metrih manj, v »sihtih« pa sorazmerno po računsko dolo-čenih metrih. Režijski odbor je bil s tem predlo-gom banovine kar zadovoljen, posebno, ker je ba-novina dala na razpolago potrebno orodje in brez-plačno tudi potrebno razstrelivo. Zgodilo se je pa nekaj nepričakovanega. Na skupnem sestanku pri-zadetih v Ambrusu so se nekateri redki oglasili, mi že ne bomo delali, saj nismo za vodo prosili! Če hočete, da bomo delali, nam plačajte! Večina je obsodila te izjave, saj so vsi čutili, da taki po-

Pogled na dno enega od dveh ogromnih okroglih rezervoarjev na Stražnem vrhu med betoniranjem dna. Oba rezervoarja sta sedaj že dograjena in pokrita z železobetonsko kupolo.

edinci razdirajo potrebno skupnost v Ambrusu. Tem bolj pa so bili razočarani zaradi tega, ker so se našli med njimi ljudje, ki jim po tolikih dol-gih letih trpljenja zaradi pomanjkanja vode ni nič za vodo. Marsikomu se je zdelo, da so ti poedinci hoteli s svojim odporom povedati prav to, kar bi povedali tisti, ki mu je začela goreti hiša nad gla-vo, pa bi rekel: »Če hočete, da jo gasim, mi pla-čajte!« Skoda, ki bi jo pa vsa skupnost imela, če se prebivalci v Ambrusu ne bi zedinili za pro-stovoljno delo, bi bila seveda velikanska. Bano-

Najnovejše!

Imre Madách:

Najnovejše!

Tragedija človeka

Dramatska pesnitev. Prevod.

V tem ogrskem »Faustu« je zajeto vse nihanje in iskanje mislečega človeštva
S U B S K R I P C I J A din 50— velja samo do 20. aprila!

Vsa pojasnila daje JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI
Naročite!

Skrb za pohabljenе otroke

Lansko leto so ustanovili člani ljubljanskega Rotary-kluba društvo »Naša skrb za pohabljenе de-co«. Namen tega društva je pridobiti čimveč sred-stev, ki naj bi jih potem društvo dalo za zdravljenje in okrepitev revnih pohabljenih otrok, plačevalo zanje zdravniške in zdravilne stroške. Za cilj pa si je postavilo društvo tudi ustanoviti poseben zavod za zdravljenje revnih pohabljenih otrok in jim po-magati na poti v samostojno življenje in pri usta-novitvi lastne eksistence.

V sredo tega tedna je imelo društvo pod pre-dsedstvom glavnega ravnatelja Trboveljske premo-gokopne družbe g. Riharda Skubca svoj prvi občni zbor. Iz poročil, podanih na tem občnem zboru je razvidno, da je društvo v razmeroma kratkem času svojega obstoja, saj deluje šele leto dni, nabralo si

že 33 ustanovnih in 60 rednih članov ter zbralo že nad 100.000 din denarnih sredstev. Dober del dru-štvene imovine izvira iz prispevkov društvenega predsednika, ki je ob priliki prvega občnega zbora naklonil društveni blagajni zopet izdatno podporo v znesku 25.000 din.

Na občnem zboru je bilo sklenjeno, da bo za-enkrat podpora delila le iz obresti naložne glavni-ce, da pa si bo na vse načine prizadevalo, da svojo imovino poveča čimprej do zneska, ki bi bil po-potreben za ustanovitev posebnega zavoda, v ka-terem naj bi revne pohabljenе otroke zdravili, jim čim najbolj skušali nadomestiti njih telesne nedo-statke s takimi vajami, ki bi uspešale za izvr-ševanje poklica, kakršen je najbolj prikladen v kon-kretnem primeru. Nameni društva so plemeniti, saj skuša društvo ugoditi življenjsko pot revnim otro-kom, ki si sami ne morejo pomagati in bi bili radi svojih telesnih hib brez primerne in strokovno pra-vilne nege zapisani hiranju in beračenju.

Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor, ki se je konstituiral takole: predsednik Rihard Sku-bec, glavni ravnatelj, I. podpredsednik dr. Božidar Lavrič, primarij in univ. doc., II. podpredsednik dr. Viljem Krejčič, odvetoik, tajnik Alfonz Lorger, rav-natelj, blagajnik Ranzinger Rajko, lastnik šped. tvr-dke, odbornika Ljubič Josip, bančni ravnatelj in dr. Tavčar Igor, zdravnik.

Gospodinski tečaj na Vrhniki

Zdaj je že drugi mesec potekel, kar se vrši pri nas v prostorih novega Prosvetnega doma go-spodinski tečaj. Za dekleta današnjega časa je to zelo važna in potrebna naloga. Saj vemo, kako nezadostna je ravno v tem oziru izobrazba, ki jo nudi našim bodočim gospodinjam, ženam in ma-teram osnovna šola. In naša društva ter javne ustanove, ki jim je na srečo skrb za kulturni na-predek vsega našega narodnega življa, se tega dejstva tudi dobro zavedajo, ko prireajo za našo mladino razna stanovska predavanja, zborovanja, tečaje itd. Tako je tudi vrhniški pripravljani od-bor za gospodinski tečaj storil brez dvoma velik korak, ko se je lotil tega dela, da je namreč dal našim dekletom priliko za trimesečno šolanje v raznih vprašanjih, ki zadevajo sodobno gospodi-njo. Tečaj, ki je v rokah skrbnega in nadvse vzornega vodstva gospodične Štefke Sedejeve z Vrhnike in Vide Rosemove iz Trbovelj, obiskuje 24 deklet. Pretekli mesec so bile tukaj na obisku gojenke Krekove gospodinske šole iz Šiške in ko so si tečaj pobilje ogledale, so se o njem prav po-hvalno izrazile. Naše tečajnice same pa so za veliko noč obiskale razstavo gospodinskega tečaja v Bevkah, ki je bil prav tiste dni zaključen. Po kratkem velikonočnem oddihu pa so tečajnice organizirale zelo zanimivo, a obenem še bolj po-učno enodnevno ekskurzijo na Dolenjsko. Izlet, ki so ga napravile v četrtek, 28. marca, in ki se ga je udeležilo tudi osebje pripravljalnega odbora, je sicer nekoliko motilo slabo vreme, ali nobeni ni bilo žal za ta dan, kajti videle so marsikaj, kar jim bo prišlo slej ko prej prav pri njihovem go-spodinskem vodstvu. Najprej so se ustavile v Slični in si ogledale razne gospodarske objekte (mlekarno, mlin itd.), nato jih je pa avtobus za-peljal na Selo pri Radohovi vasi, kjer jim je vo-dstvo velikega Severjevega posestva radevolje raz-kazalo nadvse zanimivo moderno čistilnico detelj-nega in lucerninega semena, silose za shranjevanje živinske krme, vzorno živinorejo, vrt in cvet-ličarno, kar je dekleta še posebno zanimalo. Po-tem so se odpeljale na prijazni Catež. Ali ker jim je božjo pot na Zaplaz zamedlo, so se podale naprej na Malo Loko, kjer so si ogledale vse za nimivosti ondotne gospodinske šole. Tako je bil ta izlet res vsestransko poučen za tečajnice. Ko bo tečaj zaključen, bomo pa imeli tudi mi priliko pogledati, kaj so se naša dekleta v tem času nau-čila. To bo vsaj nekoliko pokazala razstava, ki jo bodo priredila dekleta za binkošti.

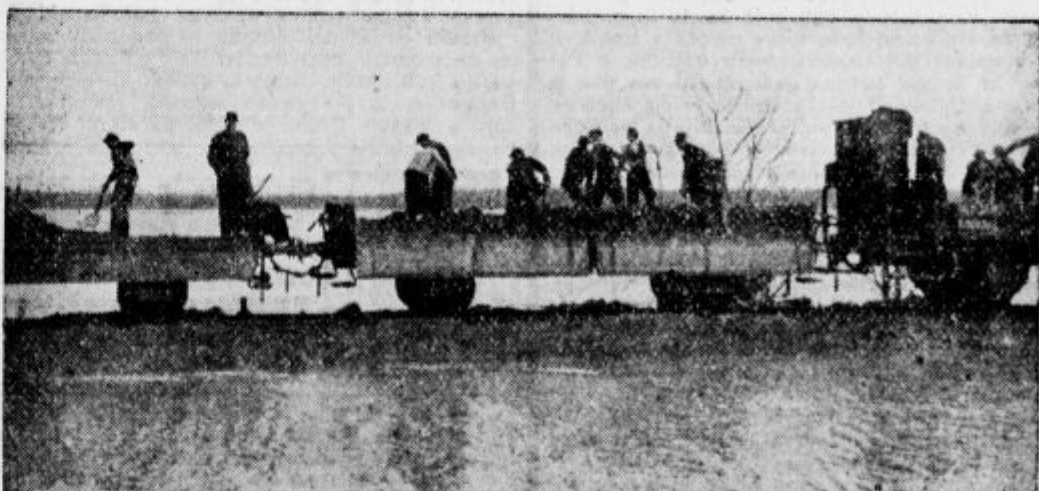
Prizori iz poplavljenih krajev

Promet po mnogih belgrajskih ulicah se more vršiti le s čolni.

Belgrajska železniška postaja bo tudi skoraj poplavljena

Pri Sremskih Karlovcih utrjujejo vodni napla.

Kurenčkova Neška ma tud beseda

Vi na verjamete, kulk sem mela zdej zadne dni, ke je blu mal leuš ureme, enga dela. Tku sem pa g-rala, de že nisem več vedla, ki se me glava drži. Sej sami veste, kuku je pr hiš, če more člouk use sam naredit, drug ga pa gledaja in lenoba paseja. Zeneke ama holt uamilejna uredne reuce, ney reče eden kar če. Pumiselte, kulk ene etare rupitije sem mogla pred ene par tednem izpud estrehe znoet kar dol u stan-vajne, ke ja nisem mela kam drgam spraut. Sevede, na rotuž sa se bal, de b nam bombe, ke jih zdej zadne čase mečeja iz lufta dol na hiše, na pufrderbale use te rupitije. Sej je prou, de sa za usak slučaj previden. Člouk tku nekol na ve, kam pes taca muli. Use tu sem mogla pol še spucat in u vorenga djet, de nam ni blu napot. Vi še na veste, kua se use tu prau. Tku sem bla pa zdelana, de se Bugu usmil. Sevede, če ma ena k sreč tacga muža, de je za kašna raba in ji pumaga, pol že gre. Moj mož se pa briga sam za take reči, ke mu nč mar na greja. Nega brigaja sam tist krokart klubi, in se pe-eti ta prsmoda še u udore volt, de ma bulš izgovor za krokajne. Tu vam puvem, de sem bla večkat tku zdelana, de e m še večerje ni luštal kuhat. Kar brez večerje sem se skubacala u pojstla, mož nej gre pa včerja, kamer če. Zaspala sem prec, koker de b me ubou. Namest, de b se čez nuč mal spučila in ud-ehnila ud teškega dela, se m je pa cele nuči sajal, de mudroce klofam, kuhna ribam in druge take utru-dlive reči delam. Tku de sam bla nazadne zjutri, ke sem ustal, še bl zmartrana, koker zvečer, ke sem šla spat. Uh, tu je žeulejne.

Tiste dni enkat m pa prnese pismansoc na use zgudi še en tku težek pisem, de sem mogla še štra-fenga ud nega plačat, ke je blu premal mark gor napopaneh. En čas sem ga ugledvala in premišlvala, al b ga uzela al ne. No, nazadne me je pa le ferbec premažu. Kar plačala sem tista štrafenga in pisem udprla. Pa veste ud kod je pršou ta pisem? Narau-nast dol iz Noug mesta. Jest sem kar debel gleda-la, ke se m je tu čuden zdel. Jest vender nimam dol u Noumu mest nubenga žlahtenka. Pusebneh prjatlu pa tud nima tam dol. Če b mela kašen doug u Noumu meste, b mielela, de me kdu tirja. Pa douga slučajen nimam u Noumu meste, men pa men-de tud nubeden ni doužan, de b m gnar puelou.

Velespuštavana gespa Kurenčkova!

Vam je mende tku znat, de se mi Novomeščani zdej en čas špeteram zavle mestenga parka. Enem gvišnem gspudem je kar naenkat u glava padel, de je Novomeščanem park čist nepotreben. Kar ud-praut ga čja, pa tam začet bajte zidat. Lepu vas prosem, če tu naredaja, kam se boma pa mi Novo-meščani hudil pulet hladit in uddehvat? Bajt mama vender več ket zadoet u Noumu meste, park mama pa sam eden. Zdej nam čja pa te mrcine še tega uzet. Velespuštavana gespa, kam se boma pa djal, keder bo pritelena uručina. Tu nam bo ja za scažat. Kene, Gurjanci sa nam predeleč, de b se hudil gor uddehvat. Trška gora pa tud ni poseben prprauna za uddehvajne. Če pridema mi Novomeščani gor na Trška gora, se ga punavad tku nalezema, de nam je pol še bl uroče, koker nam je blu pred. Asten, kua nam bo pol za naredit?

Mi sma s že prou use pradžal, de b tiete g-spude prepričal, de Novomeščani velik bl park nu-cama, koker pa bajte, pa jim na gre u glava. Predla-gal sma jim tud že, de nej bajte rajš gor na Gur-janceh zidaja, al pa na kašnem drugem hribe. Hribu mama ja velik več ukul Noug mesta, koker pa par-ku. Koker ama videl, e pa te gspudi z našga pred-loga še glihe na estreja. Kar ta soja trdja naprej, pa je fertik. Mi s zdej nima vedel drgač pumagat, koker de sma se ubrnil na vas, velespuštavana gespa. Proema vas prou lepu, pejte nam saj vi na roka, ke sa nas usi drug zapustel. Vi mate na use plati dobre zveze, zatu vas boma tud tist gspudi, ke maja take reči čez, ubugal. Kar puvajte jim, kua mi No-vomeščani ta narbl putrebujema, pa vam boja ustre-gel, nam pa tud. Če bote tu dusegel, za kar vas prosmo, vam boma du emrt al pa še die hvaležen. Sej na pugervam, de b nam šli kar zastojn na roka. Če bo šlu use puseč, vam boma pusel ekspres en polounak ta narbulšga jabučenka iz hvaležnost Če vam je lubši kašen slivuček, nam pa spuručite. Sej letas sma tulk enga slivučka prdelal, de na vema, kam z nim. Pa tud se nuben let ni blu tku fajm, koker je letas. Prou use vam boma puslal, kar bote puželel. Še vožna boma plačal, pa kar bote mogel na šrang plačat, vam boma tud prec puvnil.

Edin na vas mama še zaupajne. Če nam še vi pumuč odrečete, boma pa tuč.

Z udličnem epuštavajnam vam večer hvaležen podpisani Novomeščani.

K temu pisme je blu pa prluženih še precej eneh pol pupirja s samem pudpisem. Vem, de se na bom zlagala, če rečem, de jih je blu ta narbm eneh dvejset tauzent. Scer jih nisem preštel, ampak m žiher verjamete. Keder bom mela glih čas, jih bom pa nalaš prestela, pa vam bom puročala, kulk jih je blu. Sam mal putirplejna prosem, pa bo prou use na jasnem.

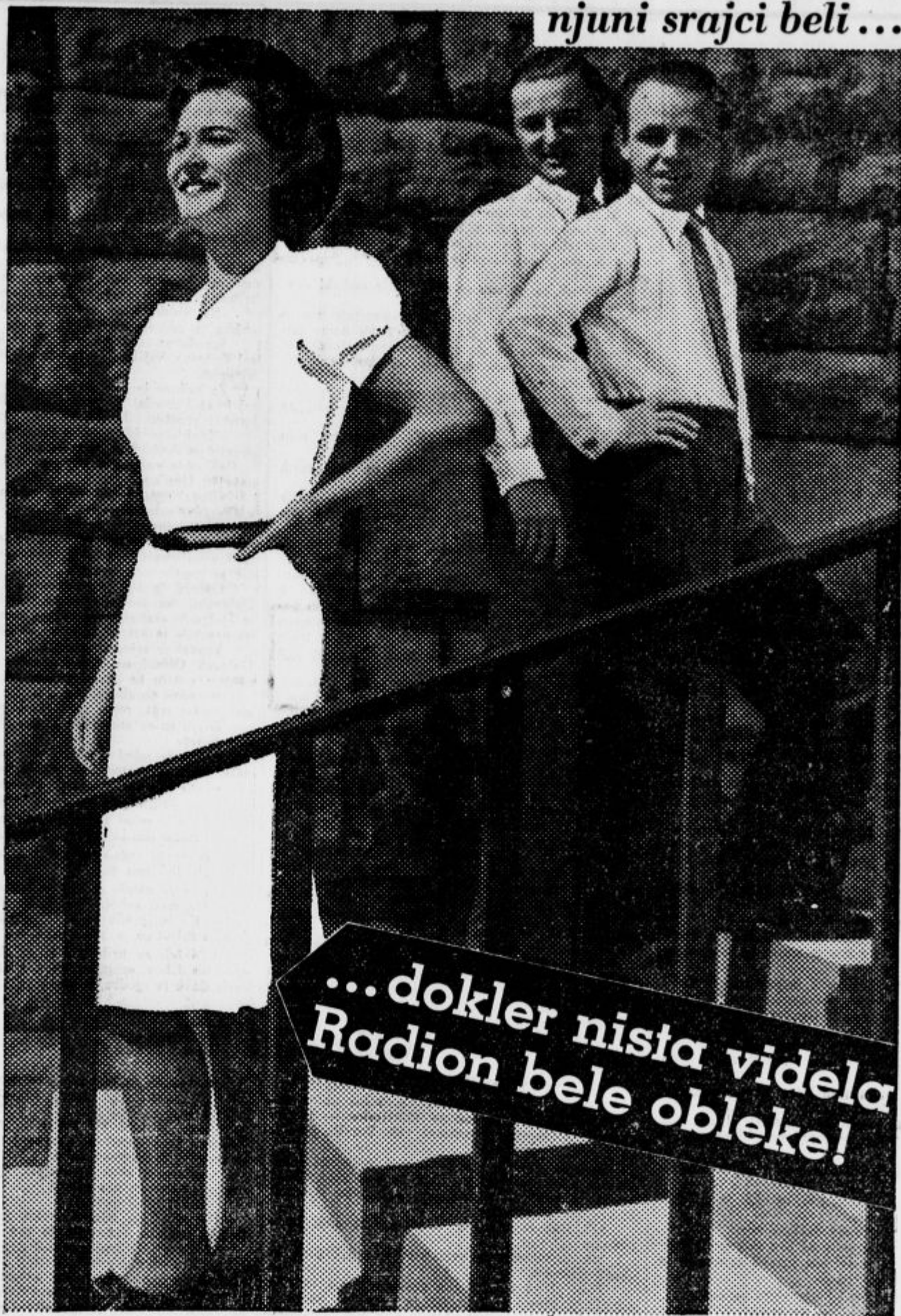
Sej jest b s še glihe na etrila e tega pisma, če b m na blu zavle slivučka. Čeu svet hval letasen dulejnek slivuček. Kar prlegu se m bo. Sam tu je hudiman, ke na vem, na kerga b se ubrnila, de b pršli Novomeščani du parka, jest pa du slivučka. Pa nisleem, de bom tud tu kmal puğruntala.

Zdej b vam pa rad še neki puvedala, ke vas bo prou gvišen še bl zanimal, koker ta novomešk park.

Glih te dni enkat sem brala pr en moj prijatelc u enem beograjskem časupise, ke ga kepuje moja prijatelca ud enga kulesarja, ke tud preste predaja tle pu lhan, de dol u Beogradu etrašen prmanjuje šnajdermajstericam šnajderic, birmem za kerlnerju. Al ni tu čuden? Pr nas je pa tulk kerlnerju in pa šnajderic brez kruha. Zakua se te lde na naručaja na ta časupise, de b zvedel, kam se jim je treba uberit, če b rad pršli du kašenga kruha. Če boja sam ukul pu cestah flankiral, na boja nekol pršli pud etreha. Tu je ja že več ket malumarnast. S tem flankirajnam ldam ja sam kažejo, de prouzaprou nisa sam brezposela, ampak tud ta prau delomržeži.

Scer ta reč men nč na gre, ke jest nisem šnajderica, pa tud ne kašna kerlnerica. Jest sem sam zatu tlela tu naprej prnesla, de b pumagala brezposeljem epet du kruha. Če me čja ubugal in naručit ta časupise, nej me ubugaja, če nečja, nej pa pestaja. Men je prou useglih. Jest e zdej ruke umijem. Ampak jamrat nej m nekar nekol več nubeden brezposeln na pride. Še kruha mu na bom ud zdej zanaprej več dal. Tu nej s enkat za useli zamerkaja.

Tone in Andrej sta bila prepričana, da sta njuni srajci beli ...

...dokler nista videla
Radion bele obleke!

Ne ve se, kaj občudujete bolj — privlačnost dame ali snežno belo obleko! Zares, to lepo zunanost divno izpopolnjuje edin-stvena belina obleke.

Samo z Radionom se doseže taka belina! S kuhanjem v raztopini Radiona se razvija kisik, ki struji skozi perilo, odpravlja popol-noma vso nesnago in daje perilu popolno belino — Radion belino.

Schichtov

RADION

Ni čistejše beline od Radion beline

Kaj pa med?

Čebele in med! Žal, sta to velikokrat dva pojma. Kdor misli čebelariti samo zaradi medu, bo njegove čebelarske slave kmalu konce. Največkrat je tako, da vse najlepše kaže, pa se v zadnjem trenutku vse pokazi. Prav nobena paša ni zanesljiva. Pride cvet pa tudi dež, pride cvet pa mrzla burja, pride cvet pa preveč vroči jug, ki vse oasuši, pride cvet in še ugodno vreme po vrhu, pa so čebele tako pripravljene, da nič ali pa skoraj nič ne prinese.

Čebele in med! Čebelar ima tudi posodo za med in tudi toči. Oprezno naredi to delo, da čebele še ne opazijo ne, kako jih je osleparil. Toči takrat, da je to predvsem prav za čebele, takrat ko upa, da bo satje kmalu lahko spet zanošeno. Takole pred sve-tim Petrom je že ugoden čas, da se sladki cvetlični med ne pomeša z grenkim kostanjevim, in pred ajdo tudi lahko reši tistega z otave, ki je tudi veliko vre-den, po ajdi je pa seveda tudi treba izprazniti me-dišče. Da, če zamedl gozd, jelka in smreka, potem

je pa s točenjem nekaj čisto drugega. Prav za prav je res kar veliko prilik, da se lahko toči med. Edino med ajdova pašo je ta opravek prepovedan. Ajdov med preveč diši. Razvil bi se velik rop, če bi kdo šaril z njim, dokler se ne ustali.

Čebele in med! Tako je s to stvarjo, da mora imeti čebelar vedno pripravljeno prav težko kanto, da čebelam v vsakem času lahko priskoči na po-moč. Če te težke kante ni, gorje, velikokrat njemu in čebelam!

Država starih ljudi. Dansko časopisje je v poslednjem času že večkrat objavljalo podatke o tem, kako se je starost pomaknila više, iz česar sledi, kako je resno vprašanje Danske glede na to, da je več in več starcev. Celo na deželi ni mogoče govoriti o kakih rojstnih prebitkih. Leta 1920 se je na Danskem rodilo na vsakih 1000 ljudi še 23,7 ljudi, a leta 1937 samo še 16,2 osebi. Po nekaterih podeželskih krajih so imeli leta 1922 še 1055 rojstnega prebitka, a l. 1937 samo še 312!

Tu jim pa tud še puvem, de u Beogradu na nu-caja sam kašne šnajdirece in pa kelerje, tud šu-maherju in pa pederaric jim hedu prmankuje. Asten, kdur je brezposela in b rad pršou du kruha, nej se ubrne kar naraunast na poštaneki fah 405, pa bo dubu prec taka služba, kakršna bo tou. Men ver-jemite, de ta na bo u Beogradu nekol kruha stradu, še z bečkem šniclam se bo lopka mastiu, če bo meu glih apetit.

Tku, zdej sem etrila soja doužnost in pukazala lubezen du bliženga. Men na bo mogu nubeden na-prej metat, de se za srumake nč na brigam. Zdej pa na evidenje.

K. N.

Utripanje Hoveškega srea. Pri novorojenčku utripne srce okrog 120 krat na minuto, pri 3 leta starem otroku okrog stokrat, pri 12-letnem otroku 81 krat, pri 18letni osebi 68 krat in pri 60letnih moških 68 krat. Pri ženskah je to število od 5—9 utripov višje.

Kaj naj bo z materjo?

Resno vprašanje v življenjskem decembru matere

Življenje matere obsega, kakor sleherno poglavlje življenje človeka, najvišjo izpolnitev in najhujšo odpoved. To je večno menjavanje radostne sreče s številnimi žrtvami za moža in otroke.

Najhujši boj mater se prične večkrat takrat, kadar ostanejo po izgaranem, požrtvovalnosti polnem življenju za družino, osamljene in ko nastopi na mesto delovanja in vplivanja — samota. Skoraj sleherno mater čaka ta usoda. Statistike nam povedo, da je število vdov večje kot število vdovcev, da v mnogih družinah prej umrje oče kot mati.

Če so ob času očetove smrti sinovi že odrasli domači hiši in so že sami družinski očetje in so hčere že same matere, tedaj se nenadoma pojavi odločilno vprašanje: Kaj naj bo z materjo? — elasti še, če ostane po smrti svojega moža nepreskrbljena. Nekaj časa živi zdaj pri tem zdaj pri onem svojem otroku. Vendar skoraj nikoli ne dobi v domu svojih otrok tiste domačnosti, ki po njej hrepeni. Čuti, da jo sinova ali zet zapostavljata, da je odveč, da je v napotje. Svet mladih pač ni njen svet. Saj ni hudobije ne na tej ne na oni strani in nevzdržno življenje ne izvira zmeraj iz hudobnosti. Vzrok so največkrat spremembe življenja in življenjskih prilik. Vsaka hiša in sleherna družina ima svoje dneve po svoje urejene, ima svoje posebne navade, ki se v

marsičem razlikujejo od tistih, ki jih je bila mati dolejš vajena.

In tako se kaj prerado zgodi, da se zaseka v erco matere, ki se je vse življenje do dna žrtvovala za svoje otroke in hišo in dom, občutek nadležnosti, ki se razvije v trpkost in nadlogno odvisnost. Takih občutkov pa bi se bilo moči ubraniti, če je o pravem času poskrbljeno za to, da ne pade mati na rame otrok in da ni odvisna od njih. Saj je skoraj vsaki materi hudo, če je navezana na podporo svojih otrok. Iz takih občutkov pa se potem izcini trpkost in zagrenjenost. Vse drugače je materi, ki denarno ni odvisna od otrok. Pač je tudi ona osamljena, a ker ima svoj denar, pa če še tako malo, si more svoj samotni domek po svoje urediti, po svoje sprejemati obiske otrok in vnukov in po svoje živeti — in njena duša ne postane revna in zagrenjena.

Zatoj dajte materam vsaj malo materialne neodvisnosti za njih stare dni — in vprašanje »Kaj bo z materjo?« bo tako najlepše rešeno. Dandanes ni to noben problem več, da more mož zavarovati svojo ženo za starost, in ti izdatki so jako majhni. Kakor je vdova uradnika s svojo pokojnino za stare dni preskrbljena, prav tako utegne biti na starost sleherna mati neodvisna, če dobi izplačano zavarovalnino po moževi smrti. Ta pot je tako preprosta in posledice so tako pomembne za osamljene matere na večer njih življenja!

Moški telovnik

Potrebuješ: 6 štrn femnomodre volne, 2 pletilki št. 2 in 2 pletilki št. 3 in 5 pletilk za nogavice št. 7.

Način pletenja: 2 d. 2 l.

Poseben vzorec: 1. vrsta mora biti deena na narobni strani pletenja. 2., 3. in 4. vrsta so pletene po 2 d. z. l. Te štiri vrste tvorijo vzorec.

Mere: Telovnik je dolg 57 cm, čez prsi 65 cm, krog pasu 49 cm. Če ga bo nosil kak obilnejši moški, je treba koj nasuti 122 pentelj za hrbet in 144 pentelj za sprednji del. Pleteš 7 in pol cm rebrastega vzorca (to je: 2 d. 2 l.) in 27 in pol cm posebnega vzorca brez dojemanja. Sicer se moraš ravnati po sledečih podatkih od odprtih pod pazduho do nazvgor.

Pleteš takole:

Hrbet: Nasnuješ 102 p. na pletilko št. 2 in pleteš 7 in pol cm rebrastega vzorca. Da so robovi lepi, moraš splesti prvo in zadnjo p. do navzgor deeno tja in desno nazaj. Po rebrastem vzorcu pleteš poseben vzorec s p. št. 3. V 1. vrsti in nato v vsaki 8 v. dodaš na vsaki strani po 1 p., dokler nimas 122 p. Natančno pazi na to, da postane vzorec pravilen. Ko meri pletenje 35 cm, narediš rokavski odprtini: Prvi 2 v. začneš s tem, da 6 p. skončaš, nato začneš 2 v. s tem, da 3 p. skončaš. Zdaj je še 96 p. in s temi pleteš, dokler ne meri odprtina 20 cm, nato skončaš za desno ramo na pravi strani pletenja: 9 p. skončaš, 20 p. spleteš. Obrneš 2 p. spleteš skupaj, pleteš levo do konca. Poslednjih 9 p. skončaš, naslednjih 39 p. spraviš na nitko. Drugo ramo pleteš prav tako, le v obratni smeri.

Sprednji del: Prvi kos pleteš kakor hrbet, le s to razliko, da nasnuješ 124 p. in dojamš, da jih je 144. Ko meri pletenje 35 cm, je treba za odprtini snemati. Prve 4 v. začneš s tem, da 6 p. skončaš, nato 4 v. tako, da 3 p. skončaš, in slednjič začneš 6 v. s tem, da 2 p. skončaš. Ostane 96 p. Ko meri odprtina 10 cm, se začne

odprtina krog vratu: Srednjih 20 p. daš na nitko in pleteš levo ramo s prvimi 38 p. V prvi levi vrsti je treba 4 p. ob vratu skončati, v drugi začneš, da skončaš 3 p.; nato spleteš 2 p. skupaj ob vratu, dokler ni 27 p. Ko meri rokavski odprtina 20 cm, skončaš ramo v 3 delih. Desni del rame pleteš prav tako, le v obratni smeri.

Telovnika ne smeš likati, ker bi izgubil prožnost. Tudi šivov ne likaj. Telovnik sesiješ na ramenih in paziš, da se robova lepo stikata. Pentlje krog vratu daš na pletilko za nogavice, dojemaj pentlje, dokler ne dosežeš pentelj sprednjega dela, daš te pentlje na pletilko, pleteš, dojemaj pentlje, dokler ne dosežeš do pentelj v zatilniku. Pleteš rebro 2 in pol cm, skončaš narahlo v vzorcu rebra (2 d. d l.) Pri rokavskih odprtinah pleteš rebro šete širine. Tu dojemaj pentlje s pletilko št. 2. Telovnik ob straneh sesiješ.

KROMPIRJEVI KRUHKI

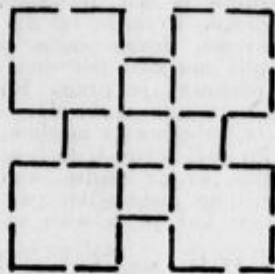
Imaš globok krožnik krompirja, jajce, dve žlici naribanih žemelj, sol, ščepec cimeta, malo sladkorja, žlico masti.

Iz tega narediš trdo testo in izoblikuješ hlebčke, ki jih na obeh straneh opečeš. Žraven spada marmelada; to je primerno za večerjo.

V vrtu imamo zadrego

Kako tudi ne, ko se je iz trde zime z mrazom in snegom kar čez noč porodila sicer nekoliko hladna pa vendar prijetna pomlad. Kar naenkrat je vzbrstelo grmičje, ribez in kosmulja sta že kar zelena, tulipani in hijacinti vidno rastejo, narcise že kažejo cvetno brstje, potonike bodejo iz zemlje s svojimi krvavo rdečimi brsti, ponižna vijolica je tudi že pomolila na svetlo svoj blagodišeči cvet. Lončnice kar silijo ven iz zaduhlega prezimovališča na zrak in blagodejno sonce, gomolji dalj in čebulice mečkov v srambi odganjajo in nas opozarjajo, da prihaja njihov čas. Trate po vrtovih so ozelenele, žal da so močno prerastene z regrami, ki je prava nesreča za lepo trato. Izrežimo ga ter porabimo

Rešitev igre z vžgalicami.

za prvo spomladansko domačo solato, ki ni samo okusna, ampak tudi zdravilna. Zemlja po gredicah se je že toliko osehnila, da se lahko obdeluje, zlasti kjer je močno sprsteninasta publika. Težka, ilovnata zemlja se pa še ni dovolj obsušila in ogrela.

Kamor koli se ozremo po vrtu, povsod nas kliče delo. Pohiteti moramo torej, da najprej opravimo zamujeno: da obrežemo pritlično in spalirno sadno drevje, okrasno grmičje in vrtnice, da očistimo trato in vrtna pota, da pospravimo in pograbimo po vrtu vso navlako, kakor veje, listje, trebež itd. in vse to spravimo na kup na najljubši skrit prostor v vrtu. Trebeža pa ne požigaj, ampak kompostirajmo ga z neoljenim apnenim dušikom. Na ta način nastane iz razne sicer nič vredne in nadležne vrtno navlake izvrsten gnoj, ki je posebno za vrtno zemljo neogibno potreben, ker množi v njej tako važno sprstenino (humus).

Sedaj se spravimo pa nad gredice! Najprej na tiste, ki so bile že jeseni pognojene in prešitane. Teh nikakor ni treba na novo prekopavati, da ne spravimo gnoja na površje. Popolnoma zadostuje, ako površino z rahljacem ali z železnimi grabljami prerahljamo in nazadnje z redkimi lesenimi grabljami gladko poravnamo in razdelimo v gredice, ki naj bodo po 1,20 m široke. Tako so gredice pripravljene za setev in nasade. Rahljac je izvrstno orodje, ki naj bi bilo v rabi na vsakem vrtu. Prav pride za okopavanje in sploh plitvo rahljanje zgornje zemeljske plasti tudi med rastlinami, zlasti ako so sejane in sajene v vrstah. Prav tako uporaben je osipavnik, ki z njim osipavamo rastline in delamo jarke pri setvi, n. pr. za grah in razno drugo povrtnino, ki jo sejemo v vrste.

Zadnji čas je, da sejemo peteršilj, korenček, berivko, rdečo peso, poletno špinačo, da potaknemo čebulek, česen, šalotke. Tudi grah in rani krompir bo treba saditi, da bo pridelek o pravem času. V ugodnih legah že lahko presajamo iz tople grede solato (15–20 cm vsakega). Čimbolj je bila sejana na redko in čim bolj je utrjena, tem hitreje in tem lepše bo rastle na planem. Za kolerabe se še prezgodaj, ker gredo rade v cvet, ako jih dobi huda slana.

Gredice, kjer bomo sadili karfijske, rano zelje, kumare, zeleno, paradižnike, fižol in pa gredice za cvetlice, treba čimprej pognojiti in temeljito obdelati, da se gnoj vsaj nekoliko razkroji, preden bomo omenjeno zelenjavo sadili.

Tople grede, kjer vzgajamo sadike, je treba vsak dan zračiti, da se sadike že takoj iz mlada privadijo na zrak in zunanjo svetlobo. Neutrjene sadike so kaj klavrne, ko jih posadimo na prsto in ne dajo nikdar posebno povolnega pridelka.

Sedajle je čas, da si oskrbimo nekatere dišavna zelišča, zlasti trajne dišavnice, ki naj bi ne manjkale v nobenem vrtu. Take so posebno: pehtiran, žajbelj ali kadulja, timijan, meta, melisa, drobnjak in še razne druge.

Ob toplem, oblačnem ali še bolj deževnem vremenu, ko se ni bati slane ali celo snega, znesimo lončnice iz prezimovališča (kleti), da se prezračijo in na dežju operejo. Najbrž jih bo treba potem do maja meseca še umakniti na varno. Presajali jih bomo pozneje, ko bodo začele kazati novo življenje.

»No, daj, posveti malo sem, da vidim, kaj mi ona piše!«

Kuhinjski pregreški

Precej kuhinjskih prestopkov je znanih, ki jih gospodinja tako rekoč iz roda v rod nosijo s seboj in katere so šele v novejših časih razkrinkali. Če se natančno nadzorujemo, pa bomo tudi na sebi zapazile te prestopke.

Semkaj spada, na primer, navada, da odlijemo vodo, v kateri se je kuhala prikuha. Znana je navada, da nalijemo v posodo z zelenjavo krompirjem itd., vode prav do vrha. Seveda je bilo treba nato vodo odliči, ker ji je bilo preveč. Zdaj pa gospodinja pristavi prikuho s prav malo vode. Za velik lonec prikuhe je, na primer, zadosti le majhno skodelico vode. Prikuha se bo tudi v tej mali količini vode od mehkega skuhala, saj se kuha v sopari in vse dragocene živilske snovi ostanejo ohranjene. Drugače je, seveda, če iz vode od zelenjave, skuhamo potem še kako juho.

Stara, slaba navada je, da odlijemo vodo, kjer se kuha krompir. V tej vodi so najboljše hranila; iz nje skuhamo izvrstno juho ali omako.

Še drug nasvet je ta, da med kuho ni treba živil vedno mešati! To le razdene vsebino živil in uporabi preveč goriva. Kuhajmo z malo vode in na majhnem ognju! Jed se ne bo pripalila, skuhala se bo v lastni sopari in bo stokrat bolj okusna.

Ni vseeno, v kakšni posodi kuhamo. V široki posodi vse prej zavre kot v ozki. Najbolj varčno kuhanje je tako zvano »kuhanje v stolpih«, ko stoji posoda vrh posode — seveda, se mora dno natančno ujemati z robom spodnje posode — in se vrhnja jedila kuhajo s soparo spodnjih.

Mesa ni treba preveč umivati, ker postane vodeno. Izplaknimo ga le pod curkom tekoče vode. Če damo meso peči, ga po izplaknjenju ocedimo na deski, preden ga damo v kozico.

Kaj mora gospodinja vedeti o živilih?

(Po nemških listih — pa bi veljavo tudi za nas!)

Kuhinjskih odpadkov ne meči skupno s smetmi v isto posodo! Za kuhinjske odpadke imamo posebno posodo v kuhinji.

Med kuhinjske odpadke ne spadajo: Papir, pepel, tobak, črepinje, kovine, kemikalije, čistilna sredstva, začimbe, citronove in jabolčne lupine.

Zbirati je treba: krompirjeve lupine in odpadke, zelenjavo, solato, sadje, mesne in ribje odpadke, kosti, čreva, jajčne lupine, kavovo usedlino, ostanke s krožnikov, krušne ostanke, ostanke peciva itd. (Vse to pa le, če res niso več uporabni za prehrano.)

Če se lakasti čevlji ne svetijo

Najprej jih daš na kopito, potem vzameš v roko krpec (plateno, voleno ali bombažasta), jo pomokiš v terpentini, špirt ali bencin in očistiš vse madeže in vso umazanijo, ki je na čevljih, tudi vse mazilo, kremno itd. To je delo, ki ga ne smeš opravljati blizu ognja. Potem moraš s smirkovim (šmirgel) papirjem vse razpoke izghiditi in nato, ko odpihaš prah, s čopičem namazati čevlje z ličilom (lakom) za usnje (dobiš v drogeriji). Ko se čevlji posušijo, še enkrat vse obrabiš s smirkovim papirjem in spet namažeš z ličilom. Ko so čevlji spet suhi, kar je navadno čez 24 ur, moreš čevlje temeljito usvetiti s plateno krpo ali z usnjem, dokler se ne svetijo kakor novi lakasti čevlji.

Nekaj o novem suifru

Sweater s slike je pleten iz raznih barv volne, celo rokava sta različne barve, sweater pa je rumen. Novost je iz Amerike.

„Daj na hladno — a koliko naj bo hladno?“

Če je treba kako živilo ali jed dati »na hladno«, še nič ne vemo, kako naj bo to »hladno«. Hladno je širok pojem in odkar imamo toplotno merilo, moremo to bolj natančno določiti. Katerega temperaturo je našim živilom najbolj všeč? Jajca, krompir, sadje itd. je treba čuvati mraza. Tu ne sme stati živo srebro pod ničlo. Isto velja za (mrtev) morske ribe. Meso, divjačina, perutnina prenese najbolje temperaturo 1–2 stopinj nad ničlo. Krompir je treba za delj časa dati na prostor, kjer je 3 do 8 stopinj toplotne, sicer postane zopraj sladek. Zive ribe uspevajo v vodi 4 stopinj nad ničlo. Manj ko 10 stopinj toplote je pravšnje za oranžado in mošt, a meze in solate naj bodo v toplini med 12 in 15 stopinjami nad ničlo. Za vse ribe konzerve je plus 15 stopinj najvišja toplota; kar je več, je že škodljivo.

Praženo zelje

To je jako preprosta jed. Zeljnato glavo razdeneš, skuhaš in odcediš. Potem razbeliš mast v kozici in stresš vse zeljnate liste vanjo. Ko se naredi lepa rjava skorja, je okus povsem drugačen in ni željnat. Če daš na mizo s krompirjem ali s kakim mesom, bo vsakdo pohvalil to izvrstno jed. (Namesto masti daš lahko olje.)

Od Kitajskega zidu do sodobnih utrjenih črt

Kako se je človek skozi tisočletja varoval pred sovražnikom

Ob besedi »utrdbe« so v prejšnjih časih ljudje nehote mislili najprej na visoke in debele zidove, težke stolpe in gradove, kronane z nadzidki ter postavljene na skalnatih grebenih. Od svetovne vojne dalje pa imamo ob tej besedi v mislih vse kaj drugega: moderne utrdbe iz betona in opremljene z oklopnimi kupolami, kolone in vrste »bunkerjev«, ki so potisnjeni globoko v tla in odlično zakriti pred vidljivostjo z zemljo in iz zraka, pred njimi in ob njih pa vidimo razpostavljene vse močnejše vrste ovir, — betonske zobe in v zemljo zabite traverze kot ovire proti tankom in žične ovire od »španskih jezdecev« pa do preprostih žičnih zank, večje skritih v travi in med grmovjem, kjer kakor pajek v mreži zahrbtno preže na napadalca. Te žične ovire, ki jih je mogoče postaviti hitro in s sorazmerno najhni-

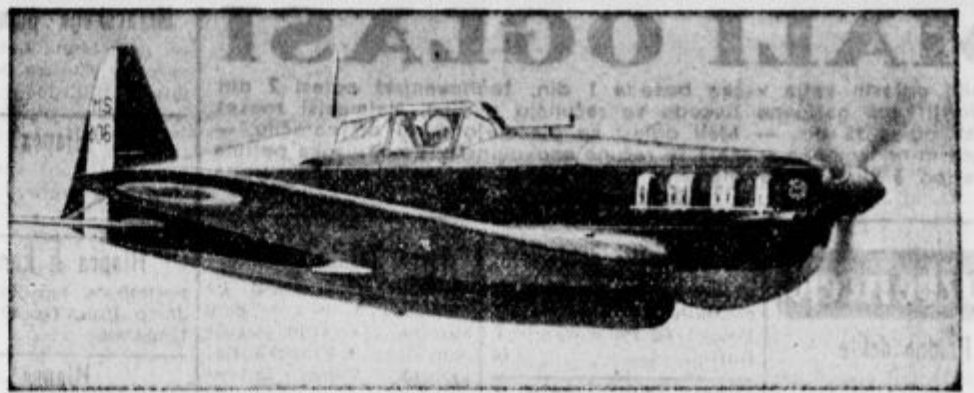
utrdbah, ki so stare okrog 4000 let. Te utrdbe zelo spominjajo na srednjeveške obrambne naprave v Evropi. Če jih gledamo od sovražnikove strani, obstojajo iz treh nasipov, ki se dvigajo drug nad drugim in segajo prav do notranjosti mesta ali naselja. Zunanji najnižji nasip obstoja iz zemeljskih okopov, srednji in zadnji pa sta zgrajena iz opeke in strmih skalnatih grebenih. Okopi so ojačeni s stolpi in kazematami. Takšne so bile asirske utrdbe približno poldrugo tisočletje pred Kristusom.

Nekaj posebnega so bile obrambne naprave Rimljanov za časa znanega rimskega vojskovodje in državnika Julija Cezarja. Bil je to tabor rimskih legij, »castra«. Tabor rimskih legij je obdajal najprej tri metre globok in tri metre in pol širok jarek, na katerega notranji strani je bil prav toliko širok in visok nasip iz prsti. Ako je pretela nevarnost in ako so se legije utaborile za dalj časa, so za nasipom zgradili še ograjo iz palisad v višini človeka. V tabor so vodili štirje vhodi, ki so se zapirali z močnimi, okovanimi lesenimi vrati. Pred katerimi so bile navadno še posebne utrdbe. Ako so legije v taboru prezimovale, so zgradili še podzemsko zaklonišče, postavili stolpe in utrdili obrambne jarko s skalami. V galski vojni je šel Cezar še dalje: pred taborom je postavil posebne ovire, zgradil majhne, toda močne utrdbe, ki so tvorile predstražno črto, zavaroval prehode rek in potokov s posebnimi obrambnimi napravami in prav tako zaščitil ceste, po katerih so dovažali legijam hrano in orožje. Bizantijski vojskovodje so pozneje posneli Cezarjev utrjeni tabor in ga še naprej izpopolnili.

Ko so v 6. stoletju po Kr. prišli na Balkan Bolgari, so približno na sredini predela, katerega so posedli, zgradili ogromno utrjeno taborišče kvadratne oblike, na katerega sredini je stal mogočen skalnat grad, ki je bil na vsaki strani v dolžini nad 6 kilometrov zavarovan z nasipi in jarki. To že ni bilo več vojaško taborišče, nego zavetišče za vse plemo z ženami in otroci vred.

Poglejmo še v Srednjo Evropo za časa vstevstva. Tedaj so nastali številni utrjeni gradovi, večinoma zgrajeni na skoraj nedostopnih krajih. V takšnih gradovih, zidanih iz debelih zidov ter zavarovanih z jarki in dvignimi mostiči, so bili ljudje skoraj povsem varni pred sovražnikom. Ko so se razvila mesta, so pričeli misliti tudi na njihovo obrambo. Okrog leta 1350 so obrambne naprave okoli mest dosegle svoj višek: zidovi okrog mest so bili tedaj visoki že do 10 metrov in široki do tri metre. V presledkih so se dvigali iznad njih do 20 metrov visoki obrambni stolpi. Pred zidom so bili izkopani jarki, v katere so mogli po potrebi spustiti vodo. Mnoga mesta so imela celo dvojni zid in dvojno vrsto obrambnih stolpov. Na zidovih in obrambnih nasipih so bili zgrajeni nadzidki, s katerimi so mogli branilci polivati sovražnika, ki se je upal približati, z vrelo vodo ali s smolo, ali pa so ga obmetavali s kamenjem.

Toda iznajdba smodnika je povsem spremenila način vojskovanja. Težkim topovom tudi ti veliki zidovi niso mogli dolgo kljubovati, zlasti ne, če so jih topovi obstreljevali s težkimi kamenitimi krogli. Nekaj časa so posku-

Francosko lovsko letalo znamke »Morane«. Francoska vojska ima v svojem letalstvu izredno mnogo najrazličnejših vrst letal. Med lovskimi letali domače konstrukcije in izdelave je najboljše letalo znamke »Morane«, ki se pa po poročilih nevtralnih opazovalcev doslej ni bogve-kako obneslo. Nemci so te dni poročali, da so v dveh zračnih bitkah nad zapadno fronto sestrelili sedem francoskih lovcev znamke »Morane«. Vsekakor menijo nevtralni opazovalci, da letala »Morane« ne dosegajo nemških Messerschmittovih lovcev Me 109. Pač pa nadkriljujejo nemška lovka letala te znamke ameriška lovka letala znamke »Curtiss«, ki jih imajo Francozi tudi že precejšnje število, še več pa so jih naročili. Z ameriški lovskimi letali so francoski letalci izvajali krasno zmago nad Nemci v oktobru lanskega leta, ko se je 9 francoskih letal spustilo v borbo s 27 nemškimi in so Francozi sestrelili 9 nemških letal, sami pa niso izgubili nobenega.

Pogled na del Kitajskega zidu

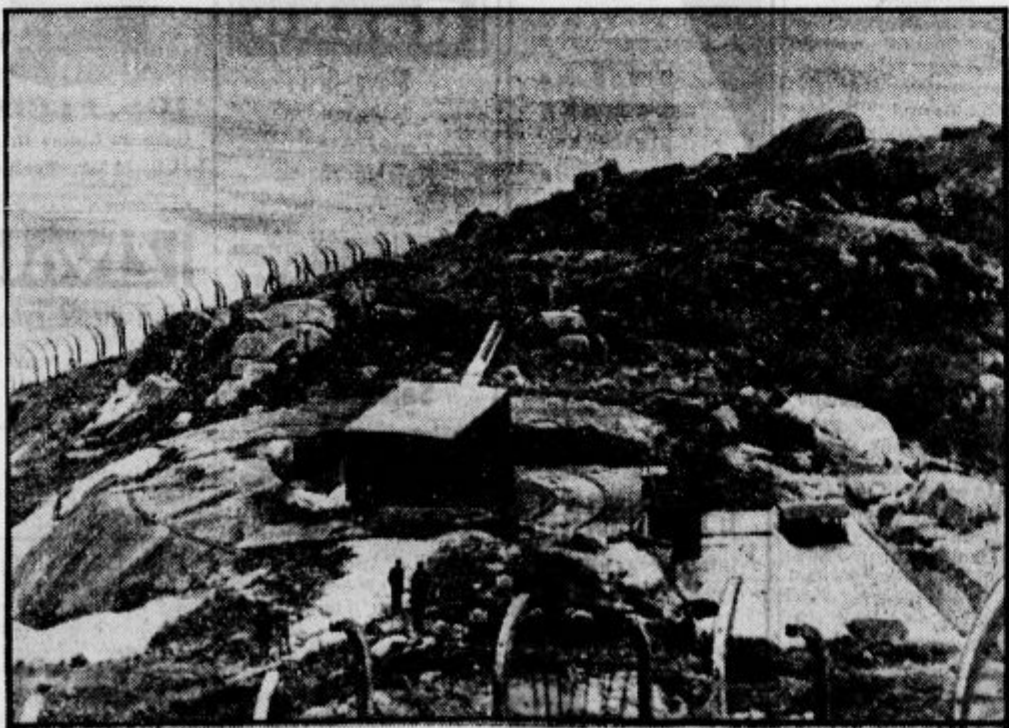
mi stroški so v pretekli svetovni vojni zapirale vse fronte, v Franciji, Rusiji, Palestini, Romuniji, Srbiji in v Alpah. Na tisoče in tisoče kilometrov jih je bilo in pred njimi so izkpravili stotisoči. Za žičnimi ovirami, ki so bile predstraža poljskih utrdb, pa so stale vrste strelskih jarkov s kazematami in betonskimi gnezdi za strojnice in metelce min, s puškarnicami in traverzami, z zaklonišči za pehoto itd. Po vojni pa sta plug in motika prav kmalu vrnila prizoriščem vojne staro sliko. Žične ovire je v soncu, dežju in vetru napadla rja in skoraj neopazno in prav kmalu ni bilo o njih nobene sledi več.

Do današnjih dni pa se je ohranilo največje utrdbeno delo, ki je skozi tisočletja kljubovalo zobu časa in še danes nudi veličastno sliko: kitajski zid, o katerem se da z gotovostjo reči, da je najstarejša utrdba na svetu. O Kitajski vemo, da je že nekaj pred Kristusom vpeljala splošno vojaško dolžnost in je v zvezi s tem smotrno razdelila svojo državo. Postavila pa je tudi največje gradbeno delo vseh časov, 2500 kilometrov dolgi, 16 metrov visoki in povprečno 7 metrov debeli zid, ki naj bi jo zavaroval pred vpadi barbarov s severa. V presledkih se iznad zidu dvigujejo dva nadstropja visoki stolpi, prav tako pa so v presledkih napravljena tudi vrata. Kitajski zid je v polni meri izpolnil namen, zaradi katerega je bil zgrajen. Prihranil je kitajski državi uničenje, ki ji je grozilo od azijskih nomadskih plemen; lahko pa rečemo tudi, da se je zaradi kitajskega zidu ob preseljevanju narodov marsikaj drugače zgodilo, kakor pa bi se, če bi kitajskega zidu ne bilo. Šele okrog leta 1700 po Kr., za časa vladanja mandžurskih cesarjev, je kitajski zid izgubil svoj pomen in pričel počasi razpadati, ker ga od takrat naprej niso več popravljali. Toda še do današnjega časa se je ohranil v toliko, da v njem lahko vidimo največje utrdbeno delo na zemlji.

V Mezopotamiji so našli risbe o asirskih

„Maginotova črta letalske industrije“

Znano je, da so Nemci, še preden se je pričela vojna, zgradili velike podzemne tvornice letal, kjer se tudi v primeru vojne opravlja delo nemoteno. Kmalu po začetku vojne pa so tudi Francozi sledili njihovem zgledu in te dni smo brali v znanem francoskem dnevniku »Paris Soir« o obisku, ki so ga pariški časnikarji napravili v eni od teh podzemnih tvornic. Tvornica je zgrajena 20 metrov pod zemljo. Na površini so urejeni lepi vrtovi, tako da nikomur ne more priti na misel, kaj se skriva pod pestro odejo pisanega cvetja. Podzemne galerije imajo svoje posebne nazive, da se delavci v njih lažje znajdejo. Odlično je poskrbljeno za zračenje tvorničkih prostorov. Dohod v tvornico je večje zakrit, vendar je tvornica zgrajena toliko globoko pod zemljsko površino, da bi jih tudi največje letalske bombe ne mogle škodovati, če bi sovražnik slučajno zvedel za mesto, pod katerim leži. »To je Maginotova linija letalske industrije«, zaključuje »Paris Soir« svoje poročilo.

Gibraltar na Daljnem Vzhodu. Kar je Angležem Gibraltar za Sredozemsko morje, prav to jim pomeni Hongkong za Daljni Vzhod. Naša slika nam kaže del utrdb na tej občutljivi točki angleškega imperija

Bolniška sestra s harmoniko. Bolniška sestra, ki střeži ranjenim vojakom po lazaretih, mora znati mnogo, če hoče dobro opravljati svoj poklic. Včasih je dobro, da zgrabi za harmoniko in zalra ranjenecm poskočno koračnico ali valček. S tem mnogo boljše ustreže ranjenecm, kakor pa če venomer stoji ob postelji in jih sili piti grenka zdravila

Železo iz peska s pomočjo magneta

Na zapadni italijanski obali so te dni ob navzočnosti Mussolinija delali zanimive poskuse, kako bi se pridobivalo železo iz obalnega peska s pomočjo magnetne naprave. Kakor poročajo rimski listi, so poskusi zelo dobro uspeli in bodo v najkrajšem času začeli na ta način pridobivati železo na vseh italijanskih obalah tako v Evropi kakor tudi v Afriki, kjer koli se bo pač pokazalo, da vsebuje obalni pesek železo.

Iznajditeli, ki pomagajo iznajditeljem

Znano je, da se v nobenem času ne napravi toliko novih iznajdb kakor ravno v vojnem času. Toda večina ljudi z dobriimi domisljicami nima primernih sredstev, da bi mogla svoje domisljice praktično preizkusiti, ali pa nima potrebnega znanja za to. Ameriški Italijan

je za utrdbeno dela. Ojačeno orožje, zlasti strojnice, najtežji topovi, tanki, letala, dalje zvišana udarna moč izstrelkov, hitrost prenašanja poročil itd. so zahtevali, da se utrdbe, zlasti poljske, grade po čisto novih vidikih. Po vojni so šli vojaški strategji še dalje in so pričeli graditi na mejah gigantske utrjene linije, katerih glavni deli leže globoko v varstvu zemlje. Nastale so Maginotova in Siegfriedova utrjena črta, Mannerheimov obrambni pas, Karolova črta v Romuniji, Albertova v Belgiji itd.

Eden od številnih vhodov v utrdbe Maginotove črte

Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti, da je prav za prav najmočnejša in na majhnem prostoru zgrajena utrdba — moderna bojna ladja s svojimi topovi in debelimi jeklenimi oklepi, pa naj bo to težka križarka, bojna ladja ali podmornica. Poleg dobrih obrambnih lastnosti in silne strelne moči, ki je osredotočena na bojni ladji, moramo upoštevati tudi njeno brzino ter veliko okretnost. Bojni ladji odgovarja na suhem tank in oklopní avtomobil. Ni izključeno — vsaj razvoj tankov kaže v to smer —, da bodo začeli graditi ogromne tanke, opremljene s številnimi topovi in strojnimi, ki bodo postali kopne »križarke na gosenicah«.

Vse vrste
mlinskih strojev

**umetne
mlinske
kamne in
domače
mline**

dobite pri

Prvo jugoslov. mlinstavno podjetje

S. Forstnerič, Maribor, Melje

Aleksander Parlini pa se je odločil, da bo tem ljudem pomagal. V Newyorku je opremil poseben laboratorij in povabil iznajditelje, naj se oglasijo pri njem, kadar bodo imeli kakšno dobro domisljico. Izkazalo se je, da je mož pravilno računati. V kratkem času se je oglasilo nič manj kakor 500 klientov, katerim je — proti odškodnini seveda — praktično preizkusil njihove izume. Tako se je pred kratkim pri njem oglasila ženska, ki se je domislila zelo koristne izpopolnitve pri šivalnem stroju. Parlini je njeno domisljico preizkusil in pokazalo se je, da je imela ženska prav. Iznajdbo je Parlini prodal neki tovarni šivalnih strojev in žena je dobila zanjo pol milijona din, od katerih pa je morala kajpada del odstopiti Parliniju.

V Maginotovi črti
»Gospod major, zdi se mi, da smo kopali nekoliko pregloboko...«

BEOGRAJSKI POMLADNI VELESEJEM

Popust 50% na železnica in ladjah

Avtomobili, motorna kolesa, kolesa tekstilije, galanterija, oprave, kovčki, taške, obutev, kovine, stroji, motorji, aparati, blagajne, štedilniki, hladilniki, kemija, stiskalnice, poljedelski stroji, stavbarstvo, barve, umetna gnojila, elektrotehnika, optika, kovinska galanterija, šivalni in pisalni stroji, registrirane blagajne, tehtnice, stroji za rezanje mesa, stroji za kavo, steklo, porcelan, keramika, lesni ročni izdelki, nakit, ure, kozmetika, papir, glasbila, knjige, radio-aparati, kinematografija, turizem, modna revija, propaganda in reklama, prehrana, alkoholne pijače, mineralne vode, mlečni izdelki

in SALON AVTOMOBILOV IN MOTOCIKLOV

Pojasnila: Uprava Beogradskog sajma, Sajmište, pošt. pretinac 538, telefoni: 28-526 in 28-802

Od 13. do
22. aprila
1940

Razno

Iščem gospo,
ki bi z ljubeznijo spreje-
la dojenčka v popolno
oskrbo. Odgovor poslati
v upravo »Slovenca« pod
»Dojenček« 4924. (r)

Gumbnice, gumbice, pišice,
monogrami, entel, ašur
fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš
Ljubljana, Pranciškova ulica
nasproti hotela Union
Vezenje perila, krasna
predstikana žen roč. dela

Važno za vsakega!

Vsi proti alkoholizmu, ki
kvari in uničuje v zdrav-
stvenem in gospodarskem,
verskem in pravem ozi-
ru, ruši družine in za-
struplja narod. Zato pij-
mo mleko, jogurt in sme-
tano. Zajtrk, večerja -
mlečna hrana - se pri-
poroča mlekarja Drama.

OKAMA MAZILLO
Iz zdravilnih zelišč - Ču-
dovit uspeh pri rana, ope-
klinah, ožuljenjih - volku -
turih in vnetjih itd. za nego
dojenčkov pri kožnem vnetju,
izpuščaji in bradavicah na te-
men, za razpokane prsne
bradavice. Glavna zaloga
lekarna Mr. J. Oblak, St. Vid
nad Ljubljano.

Gramofonske plošče
in gramofone najceneje
kupite pri Banjal, Ljub-
ljana, Miklošičeva cesta 20

Objave

Opozorilo!

Proti vsem razširjenim
nemiselnostim, ki kro-
žijo o meni ob priliki
moje nesreče, bova so-
dnijsko postopala. Ivan in
Zinka Kastelic. (o)

Naznanilo

vsem cenjenim odjemal-
cem, da se je trgovina
Umetnost - Anton Dem-
šar, preselila iz Cankar-
jevega nabrežja v Kolo-
dvorsko ulico - nasproti
kina »Sloga«.

Za birmance

venčke, bele nogavice, rokavice, židane
trake, kombineze, čipke, vezene v
veliki izbiri kupite najugodnejše pri
»LUNA« Maribor, Glavni trg, avtobusna postaja

Hvar: Hotel »Overland«

Moderen komfort. — Dobra kuhinja.
Cene od 55 do 65 din vključno takse.

Nosite »HINKO« klobuke!

Žimo sterilizirano 115 C° za modroce

od navadne do najfinejše, vedno na zalogi
po najnižjih cenah

Franc Jager, tapetništvo
Ljubljana, Sv. Petra c. 17, telefon 20-42

Znani SALVAT CAJ proti žol-
čnim kamnom in bolečinam
žolčnih mehurja se dobi pri
glavnem zastopniku: Apoteka
Sv. Ivana, Zagreb, Kaptol 17. —
Prospekte o zdravljenju poš-
ljamo zastonj.
O. r. S. br. 27870-1936. Bn. 3497.

IZOLACIJE

proti vlagi in toploti, ploščice za
štedilnike in obloge, mavec, ša-
mot in ves ostali
gradbeni material
dobite pri

„MATERIAL“

trgovina s stavbenim materialom
Iznalnik MIRO VOVK
LJUBLJANA, Tyrševa c. 36 b
Telefon 27-16 Brzoi, „MATERIAL“

Staro železo

kupuje do Din 1'50 za kilogram

Košir Adela, Ptui

Telefon 93.

Večje količine prevzamemo sami na licu mesta!

KRAPINSKE TOPLICE

zdravilo z gotovim uspehom revmo, protin,
išias, ženske bolezni itd. Odprto od srede
aprila do srede oktobra. V pred- in po sezoni
znatni popusti. Nizke cene in pavšalne kure.
Železniška postaja Zabok-Krapinske Toplice,
od koder je avtobusna zveza. Informacije
in prospekte daje na zahtevo uprava kopa-
lišča in vsi potovalni uradi.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim
očesom je mast CLAVEN. Dobite v
lekarnah, drogerijah ali naravnost
iz tvornice in glavnega skladišča
M. Hrnjak, lekarnar, Sisak
Varujte se potvorb!

Redna letna skupščina

Produktivne zadruga kamnosekov
r. z. z o. j. v Šmartnem pri Slovenj
Gradcu

bo dne 21. aprila 1940 ob 13. uri
v gostilni Josipa Radšel, v Šmartnem pri Slovenj
Gradcu.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika ustanovnega občnega zbora.
2. Poročilo upravnega odbora.
3. Poročilo nadzornega odbora.
4. Odborenje rač. zaključka za leto 1939.
5. Spremembe pravil po novem zadr. zakonu.
6. Predlogi in pritožbe združnikov.
7. Volitev nov. upravnega odbora in namestnikov.
8. Volitev nov. nadzornega odbora in namestnikov.
9. Služajnosti.

Ako ob določenem uri letna skupščina ni sklep-
na, bo pol ure nato druga letna skupščina v istem
prostoru in z istim dnevnim redom, ne glede na
število prisotnih članov.

Konrad Golgranc

mestni stavbenik

v Celju, Mariborska 30

prevzema in izvršuje vsakovrstne privatne,
javne in industrijske zgradbe solidno in po-
ceni. Sodnijsko zapriseženi cenilec.

Daje tehnične nasvete in pojasnila.

LIUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

zad. z neom. jam. Ljubljana, Miklošičeva cesta 6 v lastni palači

obrestuje hranilne vloge
najugodnejše.

Nove in stare vloge ki so

v celoti vsak čas izplačljive
obrestuje po 4%, proti odpovedi pa po 5%

v najbolj razširjenem dnevniku
imajo

največji uspeh!

Zato oglašujte v »SLOVENCU«!

Goldnerjevi

slaščičarski
stroji

ZAHTEVAJTE
PROSPEKTE!

BRATJE GOLDNER, SUBOTICA

Osnovano 1906

Jakob K. Heer

Berninski kralj

Roman s švicarskega pogorja.

Landolo se spričo belih kosti trese po vsem telesu, v grozotnem
strahu gleda Marko svojega otroka.
»Bo pač, mislim, kakšna žrtev iz francoskih časov.«
Od strahu prevzet govori Marko Paltram in mrzel znoj mu obliva
čelo. Njegov glas zveni tako čudno vzburjeno in negotovo, kakor bi
hotel reči: Vem, da to ni žrtev iz francoskih časov.
Laže, laže zaradi Landola. Njegov lepi lovski mladeč se ne sme
vzmetljati, in z težkimi v vencu nakovanimi gozdericami začne
Marko razgledati nasuto kršje, kakor bi kopal grob.
Skoro osorno zapove Landolu: »Zmeči kosti v to jamo!«
»Ali jih ne bi spravila v Puschlav ali Pontresino,« meni boječe
Landolo, »da bi moglo počivati v blagoslovljeni zemlji?«
»Zmeči jih v jamo!« zapove oče trdo.
In zmeden pobira Landolo kosti, kar zavpije: »Oče! Tu leži osta-
nek puške.«
»Vrzi v jamo tudi to!«
Toda radoveden pobere Landolo oster kamen in spraska z njim
rjo s pokvarjenega zaklepa.
»Oče,« zavpije, »M. P. je vrezano na zaklepu, ti si napravil
puško!«
Od groze prevzet zastrmi Marko Paltram v dečka, njegove be-
seme v zvenijo kakor strašni glas poslednje sodebe.
Pa je vendar samo lepi, zvočni glas njegovega Landola.
»Oče, tu je denar! — Oče, tu je zarjavela ura!«
Landolu gorijo lica, trese se v slutnjah.
»Vrzi vse v jamo!« zaskrplje Marko Paltram.
»Oče, na členku je lep zlat prstan.«
Toda deček izpusti prstan, kakor bi ga zlato žgalo v prste, zven-
ječ se odbija obroč od kamna na kamen.
In deček se je vrgel na kršje, ter presunljivo ihti.
»Pomiri se, Landolo!«
Marko Paltram boža neizmerno sočutno svojo hčer, ki so ji
krasne mehke kite zdrknile izpod klobuka.
»Oče,« ječi deček, »v prstanu je vrezano ime: Cilgija Premont.«
»Landolo, Landolo!« jecila Marko in drži na pol onesvečenega
dečka.
Landolo se opoteče.
»O oče, proč, proč!« Na pol v nezvesti ječi Landolo.
Z otrokom v rokah nagrebe Marko Paltram z nogo kršja na kosti
in predmete. Potem pravi s strtim glasom: »Landolo, pomiri se, člo-

57

veka, ki ga je doletela sodbna na ledeniku, ga je doletela po pravici,
Bog mi je priča, da je sodbno zaslužil! On je edini. Zahrbno je str-
jal name, in jaz sem storil, kar bi ne bil storil nihče drugi, čakal
sem, da ustreli še enkrat. Pred božjim sodnikom bo moral Gruber
pričati, da je sam iskal smrti!«
»Gruber!« Landolo ponovi besedo in njegove oči so strahotno
odprte.
Zdi se, kakor bi ugašalo deklici življenje.
»Oče, jeli, smela bom sleči deško obleko? Ni dobro, da jo nosim!«
»Sleci jo!« odvrne Marko Paltram mlo in proseč nadaljuje: »Jo-
landa, ne glej me tako grozno! Bog vé, da imam radi Gruberja mirno
vest! Ne steri mi srca s svojimi očmi, ne steri mi gale!«
Strahotna bojazen trepet v njegovih besedah.
Tedaj nagne Jolanda mlado lepo glavo na njegove prsi in v ne-
zavednem milovanju mu položi otroško roko okoli silnega tilnika.
Srebrnočisto zveni njen glas: »O oče, vem, da si dober!« In med
bolestinami smehljajem mu pogleda v obraz.
Tedaj poljubi sivi lovec svojo hčer. Marko, ki je kljub goreči
ljubezni bil pretrd, da bi bil kdaj poljubil svojega otroka.
»Samo ti, Jolanda, veruj, da sem dober, kaj govori svet o meni,
mi ni nič mar!«
»Oče!«
In Paltram pobere plen, in ločita se od žalostnega kraja in ne
govorita nič več o tem, kar sta bila videla. Jolanda je močna. Uduši
solze in preмага zokavi drget okoli ust, vendar hodi utrujeno, tako
utrujeno!
Danes še Landolo, odslej vedno Jolanda! In na lov ne bo šla
nikoli več!
»Na slavnost boš šla z menoj, ne morem več umanjkat in še manj
prebiti brez tebe!«
»Ne, oče, na slavnost ne bom hodila! Oče, ne muči me!«
In vse prijazno prigovarjanje naslednjega dne je zaman, zaman
njegova jeza. Marko dobro čuti, da bi se dala hči prej ubiti nego
privoliti.
Podedovala je njegovo močno voljo.
On pa mora ostati pri besedi in oditi z drugimi.
V zvezdnati noči se poslovi. Jolanda še stopi z očetom na pro-
sto, v neznanke žalosti se komaj odtrga od nje.
Presunljivo slovo! Zakaj le? V enem tednu se bo zopet vrnil.
Toda zdaj napočijo čudni dnevi, tako čudni, da najde Marko
komaj kdaj tih trenutek, ko more misliti na svojega otroka.
Zakaj slavnost je njegova počastitev.

19

Staro mesto ob modri reki in na tratah veliko živo slavlje —
povsod vihrajoče zastave.
Omamno življenje hrumi po ulicah, toda bolj ko tolike druge,

slavijo prapor daljnega Engadina, njegove tri vozove z divjadjo, nje-
govega medveda, ki leži na smreču. »Živio Engadin, živio!« se raz-
lega pred močnimi možmi gora, ki so z lepimi ženami in ljubkimi de-
kleti prispeli na slavnost v tako velikem številu.
In pred njimi stopa nekdo velik in širok in silen ko junak pra-
davnih časov, ko učlovečena skala pogorja. In nese svoj prapor, pra-
por s kozorogom, z neprimerljivo močnatostjo in dostojanstvom. In
čeprav ni več mlad, se usipajo nanj z oken cvetlice deklet in žen,
in robci mahajo. In povsod se razlega vzklikanje: »Kralj Bernina!
Kralj Bernina, ki je rešil življenje toliko ljudi iz plazov!« Kdo ga ne
bi poznal po slikah in iz koledarjev!
Neko spoštovanje veje okoli ponosnega, svobodnega moža, ki
stopa v dozoreli moči po ulici.
Za počastitev Bündnercev so določili poseben dan. Tedaj oznani
glasnik z odra: »Adam Näf iz Aarau bo govoril.« In govornik se
prikaže. Skoro suho, toda z močnim glasom povzame besedo: »Med
nami je mož, med vami, Bündenci, ki so ga obrekovali! Vsi, ki so
slabo govorili o njem, svojih besed ne morejo izpričati! Tu pa stoji
nekdo, ki je sam doživel, kakšen junak je Marko Paltram. In dvaintri-
deset priči iz daljnih krajev vam bom še navedel. Sledeče osebe je
rešil iz plazov.«
Razgrne papir, v bogato okrašeni lopi, kjer sedi več sto gostov,
je tako tiho, da se čuje šum modre reke, ki teče mimo.
In eno ime sledi za drugim.
Ob vsakem radostno vzklikajo ljudje, da odmeva od sten, ko
se pa zasliši po prostoru ime Ludvika Georgija. se vzdignejo gla-
sovi: »On je tu!« In sto rok odnese presenečenega, capljajočega sli-
karija na oder k Adamu Näfu.
In močno odobravanje se razlega po vseh koncih in krajih.
Naposled so pa vendar vsa imena prebrana — na ramah ne-
sejo Marka Paltrama na oder.
Silni lovec stoji med dvema, ki jih je rešil.
Ljudje vzklikajo, z odkritimi glavami pozdravljajo vsa dežela
enega samega moža. Godba igra in švicarska himna doni skozi pra-
stare krošnje dreves, ki upogibajo svoje veje v reko.
Marko Paltram pravi: »Preveč je!« Oprosti se in se vrne ganjen
k svojim ljudem.
Toda zdaj zapoje zbor Retijske zveze romansko pesem:
Moj Engadin, moj dragi dom,
sredi snežnikov raj,
v ljubzni zate gorel bom
pa naj živel bi vekomaj!
Na odru dvignejo Konradina Flugija, ki je povzdignil ladin v
pesniški jezik.
Potem govori Lucij Planta v imenu Engadina, pripoveduje o pro-
padanju in novi sreči.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D. V LJUBLJANI

Podružnice: Beograd, Bled, Kranj, Maribor, Novi Sad, Split
Vloge obrestuje po 4%, vezane na odpoved po 5%

Dovoljuje kratkoročne kredite v tekočem računu — Eskontira trgovaške menice
Nove vloge znašajo Din 67,000.000—

Vrši vse bančne posle najkulantneje
DELNIŠKA GLAVNICA DIN 20,000.000—

Zahtevajte za Vaše šimnice in tapetirano pohištvo
ZIMO samo z zaščitno plombo
STERILIZIRANO

**ZADRUŽNA TOVARNA
ŽIME
STRAŽIŠČE
PRI KRANJU**

Niša šima je higijensko očiščena in sterilizirana na pari 115° C, ne diši, je brez
maščobe in fermentov, ker je naša tovarna opremljena v to svrhu z najmoder-
nejšimi stroji in aparati.
Odklanjajte timo iz prepovedanih šušmarških obratov, ker je slabo in nehigi-
ensko izdelana, ni dezinficirana, vsebuje fermente in ima neprijeten duh. V njej
se zaredijo moli in mrčes.
Prepričajte se pred nakupom! Naše cene so najsolidnejše.
Zato zahtevajte samo **STERILIZIRANO**
šimo z zaščitno znamko

POHIŠTVO!
E. ZELENKA
tovarna pohištva, tapetništvo in vse stanovanjske opreme
MARIBOR, Ulica 10. okt. 5

Ob prenovitvi trvdke nam je danes
mogoče po izredno nizkih cenah nuditi
najnovejše modele spalnic, jedilnic,
kavčev, madracev, preprog itd. Obrnite
se zaupljivo na nas in prepričajte se
sami o nizkih cenah in solidni izdelavi.
Dobite pa tudi vse na obroke!

„SLOVENEČ“, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

„ALPEKO“- PLOŠČE

„TERRAZZO“ „MOZAIK“
„KERAMIT“ „MAJOLIKA“

izdelane pod visokim pritiskom v raznih barvah, skrajno higi-
enične, moderne kombinacije, primerne za tlakovanja ter notranjo
in zunanjo oblogo cerkev, bolnic, mlekarn, mesnic, stopnišč, vež,
kuhinj itd. kot nadomestilo za keramične in klinker plošče ter
vse druge proizvode iz umetnega kamna in marmorja izdeluje:

„ALPEKO“ tovarna umet-
nega kamna **Ljubljana, Tyrševa c. 48**

PAZITE NA NASO TVORNIŠKO ZNAMKO: **A. P.**

SVILA za birmanke je
res poceni pri
TRPIN-u, Maribor
Vetrinjska ulica 15

RADI VELIKE IZBIRE NIZKE CENE

Dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji, prevozni tri-
ciklji, pneumatika
Tribuna F. B. L. Ljubljana, Karlovska c. 4
Podružnica: MARIBOR, Aleksandrova 26.

20 mizarjev

sprejme takoi
stavbno podjetje **PLEMELJ, Bled**

Razpis

Občina Novo mesto, okraj Novo mesto, raz-
pisuje pragmatično mesto

občinskega računskega uradnika

Šolska izobrazba: dovršena srednja ali njej
epaka strokovna šola z zaključnim izpitom.
Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z li-
stinami po čl. 7. in 8. uredbe o obč. uslužbenih
(„Službeni list kraljevske banske uprave dravske
banovine“ z dne 29. julija 1936, št. 477/61) je vložiti
v 30 dneh po objavi tega razpisa v „Službenem
listu“ pri tej občini.

Občina Novo mesto,
dne 3. aprila 1940.

Zahvala. Vsem, ki ste z nami soču-
stvovali in nas tolažili ob nenadomest-
ljivi izgubi našega skrbnega moža, pre-
dobrega očeta, brata, svaka in strica, g.

AVGUSTA SPITZKA
trgovskega zastopnika

ga obsuli s cvetjem ter počastili na ka-
teri koli način njegov spomin, in vsem,
ki ste ga v tako velikem številu spremlili
na zadnji poti — naša prisrčna zahvala.
Sveža maša zadušnica se bo brala v
sredo, 10. aprila ob 8 zjutraj v farni
cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, Maribor, 6. aprila 1940.
Zalujoči ostali.

Zahvala

Ob bridki izgubi našega očeta, gospoda

Skočir Ivana
sprevodnika o. c. ž. v pokoju

smo prejeli toliko izrazov sožalja, da se
ne moremo vsakemu posebej zahvaliti.
Zato bodi tem potom vsem, kakor tudi
tistim, ki so draga pokojnika spremlili
na zadnji poti, izrečena iskrena zahvala.

Ljubljana, dne 7. aprila 1940.
Zalujoči ostali.

Otroške vozičke

najugodnejše kupite pri
Banjal, Ljubljana, Miklo-
šičeva 20.

MOTORJI! **MOTORJI!**

**TVRDKI
J. PRAPROTIK**

trgovina z motorji v Domžalah,
se je posrečilo, da je dobila nove modele
1940 še po stari ceni in torej lahko prodaja
najnovejše 125, 200 in 250 ccm Ardie, 350, 500 in 600 ccm
Horex motorje po dosedanjih cenah. Ako si mislite naba-
viti motorno kolo, oglejte si velezalogo zgornje trvdke.
Na zalogi tudi razne priklole in rezervni
deli Ardie in Horex motorjev. Velika
izbira dobro ohranjenih in malo
rabljenih motorjev, dvo-
koles, šivalnih
strojev.

Novo! **PRISTNA LJUTOMERSKA VINA**
naročajte le pri
VINARSKI ZADRUGI V LJUTOMERU

Po vaši želji Vam izdela
Knjigoveznica
Jugoslovanske tiskarne
v Ljubljani
Kopitarjeva 6/II

v svoji žrtalnici razne poslovne knjižice, ako niso že
v zalogi, istotako izvrši tudi vsa druga knjigoveška
dela, posebno razne vezave od preprostih do raz-
košnih oblik.

Posebni oddelek za izdelovanje damskih torbic,
pasov, denarnic in drugega usnjenega galanterijskega
blaga Vam nudi te predmete vedno v lepih, mo-
dernih fazonah.

Cene skrajno nizke.
Poslužite se!

Umrli je v petek, dne 5. aprila 1940 v 68. letu starosti

Peter Romavh

z Vogrnega polja nad Baškim jezerom.

Pogreb bo v nedeljo, dne 7. aprila 1940 ob 5 popoldne
z njegovega doma, Podlimbarskega 27 (Ljubljana VII.) na
pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 6. aprila 1940.

Romavhovi

Zahvala

Ob bridki izgubi ljubljene soproga, brata, strica in
svaka, gospoda

Roka Peselj

trgovca in posestnika

se za ustne in pismene izraze sožalja iskreno zahvaljujem.
Posebno se pa zahvaljujem za požrtvovalno skrb gg. primariju
dr. L. Merčunu in prim. dr. Lavriču ter vsem, ki so pripomogli
za številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Ljubljana-Moste, dne 7. aprila 1940.

Zaluoja Marija Peselj z ostalimi sorodniki.

Vsem, ki ste z nami sočustvovali ob prebridki in nenadomestljivi
izgubi naše nad vse ljubljene soproge, mamice, hčerke itd.

Minke Maležič
roj. Kušar

soproge javnega notarja v Ptuj

se prisrčno zahvaljujemo in Bog plačaj!

Ptuj, Ljubljana, dne 5. aprila 1940.

Globoko žalujoči:
Maležič Peter, soprog, z otroki — in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Ob nenadomestljivi izgubi naše nepozabne sestre, tete in svakinje,
gospodične

Slavke Pograjec

smo prejeli številne ustmene in pismene izraze sožalja ter se tem
potom vsem iskreno zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni
prečistiti duhovščini, deklškemu krožku in fantovskemu odseku
na Brezovici, pevskemu društvu »Danica«, celjskemu pevskemu
društvu, g. Juraču za poslovljni govor, vsem darovalcem vencev in
cvetja, kakor tudi onim, ki so namesto cvetja darovali v dobre
namene, in vsem, ki so blago pokojnico spremljali na njeni zadnji
poti. Vsem naj Bog obilno povrne!

Zaluoja sestre: Mici por. Kolarič, Ivanka, Albina por. Osenar
in ostalo sorodstvo.